

Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanunu

(Resmî Gazete ile ilânı : 15 . I . 1954 - Sayı : 8608)

No.
6219

Kabul tarihi
11 . I . 1954

I - Kuruluş

MADDE 1. — Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı adıyla, hususi hukuk hükümlerine tâbi olmak üzere bir banka kurmak için Vakıflar Umum Müdürlüğüne salâhiyet verilmiştir.

Bankanın yapacağı işler

MADDE 2. — Banka, aşağıda yazılı işlerle iştigal eder :

- A) Menkul ve gayrimenkul mal ve kıymetler karşılığında ikrazlarda bulunmak;
- B) Sigorta ve sair ortaklıklar kurmak veya kurulmuş olanlara iştirak etmek;
- C) Gayrimenkul alıp satmak;
- D) Her türlü banka muamele ve hizmetleri yapmak;
- E) Vakıflar Umum Müdürlüğü ile mülhak vakıfların idaresini bankaya tevdiye edecekleri gayrimenkullerle işletmelerin, ana sözleşmede gösterilecek esaslar dâhilinde, rasyonel bir şekilde idare, idame ve işletilmeleri için lüzumlu bilûmum muamele ve teşebbüslere (ticari, zirai, sınai) girişmek.

Merkez

MADDE 3. — Bankanın merkezi Ankara'dadır. Banka lüzum gördüğü yerlerde, Bankalar Kanunu hükümlerine göre, şube veya ajans açabilir.

Müddet

MADDE 4. — Bankanın müddeti katî kuruluş tarihinden başlamak üzere doksan dokuz yıldır.

II - Malî hükümler

Sermaye

MADDE 5. — Bankanın itibarı sermayesi her biri (100) yüz Türk lirası kıymetinde (500 000) beş yüz bin hisseye ayrılmış olarak (50 000 000) elli milyon Türk lirasıdır.

Mütaaddit hisseleri ihtiva etmek üzere çıkarılacak hisse senetlerinden her birinin ihtiva edeceği hisse miktarı ana sözleşmede gösterilir.

Hisse senetleri

MADDE 6. — Hisse senetleri (A, B ve C) gruplarına ayrılmıştır. Bunlardan (A) grubu sermayenin % 55 ini, (B) grubu % 20 sini, (C) grubu da % 25 ini teşkil eder.

(A) grubu Vakıflar Umum Müdürlüğüne, (B) grubu mülhak vakıflara ve (C) grubu da sair hakiki ve hükmi şahıslara tahsis edilmiştir.

(A) ve (B) grubu hisse senetleri nama muharrer olup bunlardan (A) grupuna dâhil olanlar satılamaz. (B) grubu hisse senetleri, ancak Vakıflar Umum Müdürlüğü'nün müsaadesiyle aynı gruba dâhil hissedarlar arasında alınıp satılabileceği gibi, yine bu gruptan istekli çıktığında satılmak üzere Vakıflar Umum Müdürlüğü'nce de satın alınabilir. (C) grubu hisse senetleri hâmiline muharrerdir.

Vakıflar hisselerinin karşılığı

MADDE 7. — (A) grubu hisse senetlerinin bedelleri mazbut vakıflara ait vakfedilmiş paralardan ve taviz bedellerinden ayrılacak miktarlarla ödenir. Lüzumu halinde akar ve toprak satış bedelleri mevcudundan bir kısmı da sermaye olarak tahsis edilebileceği gibi bu sermaye hissesinin yüzde ellisi menkul ve gayrimenkul olarak da konulabilir.

(B) grubu hisse senetlerinin bedelleri mülhak vakıfların aynı nevi paralarıyla sarf mahallî olmıyan gelir fazlalarından ayrılacak paradan ödenir.

Tahvil çıkarmak salâhiyeti

MADDE 8. — Banka, en az % 50 si munhasıran ipotekli ikrazlarda kullanılmak üzere umumi heyetin kararı ve Vakıflar Umum Müdürlüğü'nün kefaletiyle ödenmiş sermayesinin iki misline kadar tahvilli tahvilsiz uzun vâdeli istikraz akdedebilir. Ancak bu salâhiyetin kullanılabilmesi, Amortisman ve Kredi Sandığı'nın muvafık mütalâasına ve Maliye Vekâletinin muvafakatine bağlıdır.

Çıkarılacak tahvillerin şekil ve şartları hakkında da aynı veçhile muamele olunur.

Bankanın ipotekli teminata bağlanmış alacakları bu tahvillerin tutarı ile faizlerinin ödenmesi için ruçhan hakkı sağlıyan bir karşılık teşkil eder.

Kârın dağıtılması

MADDE 9. — Bankanın yıllık sâfi kârından :

- A) % 5 i ödenmiş sermayenin tutarına varıncaya kadar âdi ihtiyat akçesine ;
- B) % 5 i Bankalar Kanununun 31 nci maddesi gereğince ayrılacak karşılığa ;
- C) % 5 i fevkalâde ihtiyat akçesine ;
- D) % 5 i umumi heyet tarafından tâyin edilecek nispet ve esaslar dairesinde idare meclisi âzalarıyla banka personeline ;

Ayrıldıktan sonra bakıyesi hisse senetlerinin ödenmiş kıymetleri üzerinden hissedarlara tevzi olunur.

Ihtiyat akçeleri

MADDE 10. — Âdi ihtiyat akçesi bankanın ilerde vukuu muhtemel zararını karşılamak üzere tefrik olunur. Fevkalâde ihtiyat akçesinin kullanış tarzı ana sözleşmede gösterilir.

III - Banka alacaklarının tahsil şekliyle ilgili hükümler

MADDE 11. — 4947 sayılı kanunun 15 - 26 ncı maddelerindeki hükümler bu banka muamelâtında da aynen tatbik olunur.

IV - İdari hükümler

Bankanın idaresi

MADDE 12. — Bankanın salâhiyetli uzuvları şunlardır :

1. Umumi heyet;
2. Murakıplar;
3. İdare meclisi;
4. Umum müdürlük;

Umumi Heyet

MADDE 13. — Umumi heyet, banka hisse senedi sahiplerinden teşekkül eder. Her on hisseye sahip olunan veya bu miktar hisseyi temsil edenin, umumi heyette bir rey vardır. On hisseden fazlaya sahip olanların yukardaki nispete göre belli olacak sayıda tahdide bağlı bulunmaksızın, rey hakkı vardır.

Yukardaki fıkra hükmü bankanın kuracağı ortaklıklarda aynen tatbik olunur.

Murakıplar

MADDE 14. — Bankanın muamelâtı, biri (A) grubu hisse senedi sahibi tarafından tâyin olunan ve diğer ikisi umumi heyet toplantısında (B) ve (C) grupları hisse senetleri sahipleri tarafından ayrı ayrı seçilecek üç murakıp marifetiyle denetlenir.

Murakıpların hizmet müddetleri iki yıl olup haiz olacakları evsaf, salâhiyet ve mesuliyetleri, ana sözleşmede gösterilir. (B) ve (C) grupları hisse senetleri sahipleri birer de yedek murakıp seçerler.

Bundan başka bankanın senelik muamelât ve hesabı ayrıca Umumi Murakabe Heyetince tetkik edilerek bir rapora bağlanır. Bu rapor Bankanın Umumi Heyetine, murakıpların raporlarıyla birlikte sunulur ve bir sureti de Vakıflar Umum Müdürlüğüne tevdi edilir.

İdare Meclisi

MADDE 15. — Bankanın İdare Meclisi, üçü (A), biri (B) ve biri (C) grubu hisse senedi sahiplerini temsil etmek üzere Umumi Heyetçe seçilecek bes âzadan terekübeder. Bankanın umum müdürü idare meclisinin tabîî âzasıdır. İdare meclisi umum müdür dışındaki âzalardan birini reis seçer.

(A) grupunu temsil edecek idare meclisi âzalarının bankacılık sahasında bilgi ve tecrübeleri olması şarttır.

İdare meclisi âzalarının hizmet müddetleri, salâhiyet ve mesuliyetleri ana sözleşmede gösterilir.

Umum müdür

MADDE 16. — Bankanın işleri umum müdür tarafından tedvir olunur. Umum müdür, Vakıflar Umum Müdürünün inhası ile Başvekil tarafından tâyin olunur.

Personel

MADDE 17. — Banka ve kuracağı ortaklıkların personeli hususi hukuk hükümlerine tâbidir. 3659 sayılı Kanun, banka ve kuracağı ortaklıklar hakkında uygulanmaz.

V - Çeşitli hükümler*Hukuki rejim*

MADDE 18. — 1050, 2490 ve 3460 sayılı kanunlar ile bunların ek ve tadilleri, banka ve kuracağı ortaklıklar hakkında uygulanmaz.

Kuruluş hususiyetleri

MADDE 19. — Bankanın ana sözleşmesi, Ticaret Kanununda yazılı kuruluş muamelelerine ait şartlar aranmaksızın bu kanun hükümleri dairesinde İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunduktan sonra başkaca merasime hacet kalmaksızın doğrudan doğruya ticaret siciline kayıt ve ilân olunur. Bankanın katî kuruluşu bu ilân gününden başlar.

VI - İstisna hükümleri

MADDE 20. — Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığının, Vakıflar Genel Müdürlüğüne açacağı her türlü krediler yekûnu ödenmiş sermaye ve ihtiyat akçelerinin % 20 sini geçemez.

MADDE 21. — 2762 sayılı Vakıflar Kanununun akar ve toprak satış bedelleriyle taviz bedelleri hakkındaki hükümleri, bu bedellerden sermaye iştirak hissesi olarak Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığına devredilecek paralar hakkında tatbik olunmaz.

VII - Kaldırılan hükümler

MADDE 22. — Vakıflar Genel Müdürlüğü Teşkilâtı hakkındaki Kanunda değişiklik yapılmasına dair olan 3821 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde, (İstanbul Vakıf paralar Müdürlüğü), (Ankara Vakıf paralar Müdürlüğü) ve (2) sayılı cetvelde, (İstanbul Vakıf paralar Müdürlüğü) başlığı altında dâhil bulunan kadrolar bu cetvellerden çıkarılmıştır.

VIII - İntikal hükümleri

MUVAKKAT MADDE 1. — Vakıf paralar Müdürlüğünün mevcut ve matlupları, halen ikraz yoluyla işletmekte bulunduğu bütün hak ve menfaatleri bu müdürlüğün bircümle taahhüt ve borçlarıyla birlikte, Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığına intikal eder.

Devre esas olmak üzere Vakıf paralar Müdürlüğünce hazırlanacak devir bilançosunda yazılı menkul kıymetler borsa veya râyiç bedelleriyle, gayrimenkuller takdir olunacak kıymetleriyle ve alacaklar devir tarihindeki bakiyeleri üzerinden değerlendirilir. Peşin alınan faizlerin devir tarihinden sonraya ait kısmı temettü olarak bankaya intikal eder.

Mazbut vakıflarla mülhak vakıfların devir tarihinde Vakıf paralar Müdürlüğünde mevcut bircümle matlubatından bunların bankaya iştirak hisseleri çıktıktan sonra geri kalanı Vakıflar Umum Müdürlüğü ile mülhak vakıflar namına tevdiat kayıt veya Vakıflar Umum Müdürlüğünün göstereceği şekilde tenmiye edilir.

Vakfedilmiş olan paralarla hisse senedi alınması mecburidir.

Vakıf paralar Müdürlüğü adına tescil edilmiş olan aynı hakların Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı adına devir ve tescili muamelelerinden dolayı bir defaya mahsus olmak üzere hiçbir vergi, resim ve harc alınmaz.

MUVAKKAT MADDE 2. — Bankanın kadrolarına alınmayan Vakıf paralar Müdürlüğünün maaşlı ve ücretli memurlarla hizmetlilerinden, maaşlı memurları hakkında 3335 sayılı Kanunun 2 nci maddesi tatbik olunur. Ücretli memurlara her hizmet senesi için almakta oldukları ücretin bir aylığı ve hizmetlilere yarım aylığı nispetinde, banka tarafından bir tazminat verilir. Bu tazminat defaten verilmeyip ay sonlarında hizmet yıllarına göre birer aylık olarak ödenir. Bunlardan Muvazenei Umumiyyeye dâhil dairelerle, mülhak ve hususi bütçeli dairelerde ve belediyelerde veya bunlara tâbi müessese ve teşekküllerde ve 3659 sayılı Kanun hükümlerine tâbi daire ve müesseselerde veya bu bankada maaşlı veya ücretli bir vazifeye tâyin olunanların tazminatları tâyinlerinin tebliği tarihinden itibaren kesilir.

Tazminata esas olacak hizmet yıllarının hesabında (6) ay ve daha fazla kesirler seneye iblâğ olunur (6) aydan az kesirler nazara alınmaz.

MADDE 23. — Bu kanunun kaldırılan hükümlere mütaallik 22 nci maddesi Bankanın katî kuruluş tarihinden, diğer hükümleri kanunun neşri tarihinden itibaren meriyete girer.

MADDE 24. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

13 Ocak 1954

<i>Riyaseti Cumhura yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	12 . I . 1954 ve 1/500
<i>Bu kanunun ilânının Başvekâlete bildirildiğine dair Riyaseti Cumhurdan gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	13 . I . 1954 ve 4/11
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları</i>	:	Cilt Sayfa 18 387 26 280 27 61,65:66,66,75:97,102:107,112,115,120 136:139

[İnikat ; 25:27 — 33 sıra numaralı matbuat 25 nci İnikat zaptına bağlıdır.]